

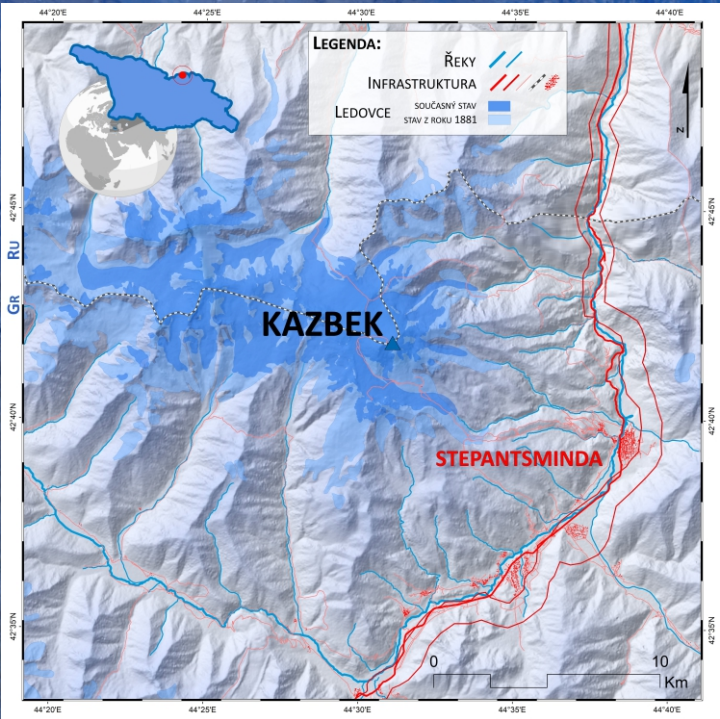
Monumentální vrchol Kazbek nad městem Stepantsminda. Vít Baldík

OBLAST KAZBEGI

Když se řekne Gruzie, každý si představí nádherná ledovcová pohoří. Dokonce i oficiální gruzínský název hory Kazbek, na níž budeme pracovat, je dnes Mqinvarc'veri, tedy „Ledovcový vrchol“.

Tato ohromující a dynamická krajina má obrovský ekonomický potenciál nejen jako zdroj vodní energie, ale také pro svou turistickou atraktivitu. Avšak tytéž monumentální hory a burácející řeky jsou zdrojem vysokého a se změnou klimatu stále rostoucího geologického rizika pro obyvatelstvo. Bleskové povodně, přívalové proudy, sesuvy a říční eroze jsou dnes hlavním zdrojem přírodních katastrof v Gruzii.

Okolí hory Kazbek (5054 m n.m.) je historicky známé častou frekvencí katastrofických přívalových proudů ohrožujících strategickou infrastrukturu. Tento relativně mladý sopečný vrchol tyčící se na severní hranici Gruzie a Ruska pokrývají ledovce, které dle celosvětového trendu odtávají. Některé z tragických přívalových proudů např. z let 2002 a 2014 byly vyvolány utržením horského ledovce. Klimatické změny mohou v těchto ledovcových oblastech zvyšovat náchylnost k projevům geodynamických procesů.

Monumentální vrchol Kazbek nad městem Stepantsminda. Vít Baldík

POPIS PROJEKTU

Projekt vznikl ve spolupráci mezi Českou geologickou službou (ČGS) a gruzínskou Národní agenturou pro životní prostředí (NEA), což je instituce odpovědná za monitorování, hodnocení a mapování geologických nebezpečí v zemi. Projekt poskytne partnerské organizaci know-how jak hodnotit horské oblasti z hlediska ohrožení přívalovými proudy pro efektivnější územní plánování a rozvoj infrastruktury.

Projekt je zaměřen na eliminaci nebezpečí spojeného s velmi častými katastrofickými svahovými pohyby, které odborně nazýváme přívalové proudy. Ty způsobují, zejména v horských oblastech Gruzie vážné sociálně-ekonomické škody spojené také se ztrátami lidských životů.

Cílem projektu je vyvinout harmonizovanou metodiku hodnocení těchto geologických rizik a implementovat ji do aktivit partnerské organizace NEA.

S využitím nové metodiky a terénního ověření bude vytvořena mapa modelového území horského masivu Kazbek, zobrazující ohrožení přívalovými proudy s důrazem na snižování tohoto druhu přírodních rizik ve zranitelných oblastech. Mezi klíčové prvky metodiky patří analýza digitálního modelu terénu, satelitní a terénní zmapování geologických rizik všech hlavních povodí v oblasti.

REALIZÁTOR

Česká geologická služba (www.geology.cz/gruzie2021)

PARTNERSKÁ ORGANIZACE

National Environmental Agency (nea.gov.ge)

TRVÁNÍ PROJEKTU

1. prosince 2020 - 1. prosince 2021

ROZPOČET

40 000 USD

ČESKÁ
GEOLOGICKÁ
SLUŽBA

NATIONAL
ENVIRONMENTAL
AGENCY

ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA V ZAHRANIČÍ

Česká geologická služba je respektovaná státní příspěvková organizace, která vytváří, uchovává a poskytuje nestranné expertní geologické informace pro státní správu, soukromý sektor a veřejnost. Mezinárodní renomé ČGS je založena na optimálním propojení služeb pro společnost se špičkovým výzkumem v oblasti geologických věd, přírodních zdrojů, geologických rizik a ochrany životního prostředí.

Vzhledem k rozsahu zkušeností, získaných během téměř století aplikovaného vědeckého výzkumu doma i v zahraničí a také při řešení mnoha zahraničních projektů, může ČGS nabídnout pomoc rozvojovým zemím při monitorování problémů v oblasti životního prostředí a při vytváření politik udržitelného rozvoje.

Myšlenka na tento projekt se zrodila při terénních expedicích do Gruzie při předchozí Česko-Gruzínské spolupráci v letech 2014-2018. Projekt realizují odborníci ČGS na inženýrskou geologii spolu s experty na dálkový průzkum země.

ČESKÁ
GEOLOGICKÁ
SLUŽBA

Město Stepantsminda obklopené nádhernými horami. Vít Baldík

GRUZIE
ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCE

Svěřenecký fond Challenge Fund, jako jeden z komponentů Partnerství pro Cíle udržitelného rozvoje mezi Českou Rozvojovou Agenturou a Rozvojovým programem OSN (CUP) podpořil projekt:

METODIKA PRO HODNOCENÍ ÚZEMÍ Z HLEDISKA NEBEZPEČÍ PŘÍVALOVÝCH PROUDŮ POMOCÍ INOVATIVNÍCH TECHNOLOGIÍ

Hlavním cílem CUP je přinést do partnerských zemí české odborné znalosti a inovativní řešení pro cíle udržitelného rozvoje.

Výstavba vodní elektrárny Larsi v Soutěsce Daňali. Vít Baldík

MOTIVACE

Tradiční systém řízení rizik v Gruzii je spíše reaktivní. Spočívá v řešení následků přírodních katastrof a vyžaduje značné náklady na obnovu. Tento nový projekt bude stimulovat spolupráci mezi CGS, NEA a místními komunitami, což zlepší územní plánování, aby se zabránilo výstavbě ve zranitelných oblastech a snížily se sanační náklady.

OSN stanovilo 17 cílů udržitelného rozvoje, z nichž náš projekt cílí zejména na cíl **13. Klimatická opatření** – Přijmout naléhavá opatření v boji proti změně klimatu a jejím dopadům a posílit odolnost a schopnost přizpůsobit se klimatickým rizikům a přírodním katastrofám. Také se zaměřuje na cíl **11. Udržitelná města a obce** – podstatně zvýšit počet měst přijímajících a provádějících integrované politiky a plány zaměřené na zmírňování a přizpůsobování se změně klimatu a odolnost vůči katastrofám. A rozvíjet komplexní řízení rizik katastrof v souladu se „Sendajským rámcem pro snižování rizika katastrof 2015–2030“.

Gruzínská vláda v roce 2019 schválila "Strategii rozvoje vysokohorských sídel" na kterou náš projekt také reaguje.

Geodynamickým přírodním procesům se dá jen velmi těžko zabránit. Je však možné zmírnit jejich následky aby nedocházelo ke katastrofám a ztrátám. A to zejména efektivním územním plánováním s komplexními a kvalitními inženýrsko-geologickými podklady. **Tento projekt ukazuje cestu ke koncepčnímu řešení pro snižování rizik a prevenci.**

